

TABORIŠČNIK

Štev. 77., Leto I. ŠPITAL NA DRAVI Četrtek 28. novembra 1946.

TRŽAŠKO VPRAŠANJE REŠENO

NEW YORK. Nepričakovano so se na sinočnji seji štirje zunanji ministri zedinili v skoraj vseh še nerešenih spornih vprašanjih tržaškega statuta. Nerešeni ostaneta le še vprašanja nekaterih gospodarskih pogojev in svobodne luke. Sporazum je bil dosežen v treh važnih točkah: 1/ odločitev o umiku zavezniških čet 2/ je v rokah guvernerja. On bo odločil 90. dan po tem, ko prevzame oblast, ali so prilike take, da morajo čete še ostati ali pa se morajo umakniti; 2/ guverner imenuje začasno upravo po predhodnem posvetovanju z jugoslovansko in italijansko vlado; 3/ guverner odredi volitve 4 mesece po prevzemu oblasti v dogovoru z začasno upravo. S tem je tržaško vprašanje v glavnem rešeno. Svet četvorice bo sedaj razpravljal o še preostalih členih načrta mirovne pogodbe z Italijo.

PARIZ. Francoska narodna skupščina se danes sestane na prvo sejo. Predsedoval bo najstarejši poslanec, ki bo ugodoma prečital ostavko dosedanje Bidaultove vlade. Tako MRP kot komunisti zatrjujejo, da so zmagali pri nedeljskih senatnih volitvah. Včeraj je na se-

MAURICE THOREZ
vodja francoskih
komunistov

ji osrednje ga odbora komunistične stranke izjavil njen voditelj Thorez da je ljudstvo pri volitvah postavilo jasno zahtevo da prevzame vodstvo nove vlade KP. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da je francosko ljudstvo izrazilo voljo, da dobi KP večjo vlogo pri vodstvu države kot doslej. KP zahteva predsedstvo v vladi.

NEW YORK. V političnem odboru ZN je bil včeraj s 40:10 glasovi sprejet britansko-amerikanski predlog, da vse članice do 15. decembra prijavijo Varnostnemu svetu število svojih vojaških čet doma in na tujem vključivši mornarico in letalstvo. Ruski predlog o številu čet v domovini razpravljalo v Varnostnem svetu ob razpravi o razorožitvi je bil odklonjen z 31:10 glasovi. Molotovljev predlog, da se naj objavijo tudi podatki o atomski bombi, raketnih bombah in raketnih projektilih, na oster protest ameriškega in angleškega zastopnika ni bil dan na glasovanje, ker je bil prepozno vložen.

ATENE. Gverilska aktivnost se je zopet ojačala. Uporniki so požgali vasi Madro in Mangalon. Odvedli so številne talce.

WELLINGTON. Pri včerajšnjih volitvah v Novi Zelandiji je ponovno zmagala delavska stranka s 43 sedeži. Narodna stranka je dosegla 37 sedežev.

LONDON. Pri nadomestnih volitvah v South Aberden so zmagali konservativci z 21.750 glasovi.

DOLAR IN NJEGOVA POLITIKA

Iz Washingtona poročajo, da je ameriško zunanje ministrstvo skupaj z vodilnimi republikanci zavzelo stališče, da bodo Združene države poslej dolarska posojila dajale le Grčiji, Italiji in Avstriji. Izdelan je že načrt, kako bodo Amerikanci ta posojila dajali. Že doslej je načrt črtal vse zaprošene kredite, republikanski kongres bo gotovo še več storil. Zato zunanje ministrstvo naglašja, da bo poslej Amerika pri dajanju posojil upoštevala najprej resnično potrebo proseče države, šele v drugi vrsti se bo ozirala na to, ali je tista država z njo v prijateljskih odnosih. Prav isto merilo bo veljalo za vse podpore, ki jih bo v prihodnje Amerika dajala.

Ta novica, ki prihaja iz Amerike, le potrjuje, kar je Amerika te dni že v praksi naznanila, ko je Poljski z gospodarskimi represalijami zagrozila, če ne bo izvedla svobodnih volitev. Ameriški dolar stopa v akcijo na mesto tankov! V tem pogledu je nekaj člankov svetovnega časopisja o dolarjevi politiki precej zanimivih.

Tako na primer v pariškem listu "Les Nouvelles Economique" od 15. nov. beremo članek o "boju med dolarjem in funtom", kjer je povedano, da bo od julija meseca 1947 dalje vsako blago, ki je bilo kjerkoli v britanskem imperiju prodano, plačano v dolarjih, čigar tečaj bo uradno določen.

Še mnogo bolj kakor v odnosih do zavezniške in prijateljske Anglije se bo dolar skušal uveljaviti v odnosih do drugih, zlasti vzhodnih evropskih držav. Zdaj slišimo, kako je Sovjetska zveza v New Yorku v tršaškem vprašanju začela na vseh straneh popuščati in da je Molotov zaprosil za pogovor z ameriškim zunanjim ministrom Byrnesom. Pred dnevi smo brali, da sta se Amerika in Sovjetska zveza menili o nemškem vprašanju. Vsaj na zunanje tako kaže - kako je v resnici, tega ne vemo -, da bi utegnilo biti doseženo nekako soglasje tudi v tem vprašanju. Odkod naenkrat ta velika sprememba?

Morebiti bi nekaj odgovora na to vprašanje dobili v naslednji sodbi pariškega lista "La Tribune des Nations" od 15. nov., kjer je med drugim takole povedano: "Če govorimo o ameriški zunanji politiki, ne smemo videza zamenjati z vzrokom, ali če hočete, taktike z namenom. Združene države so se doslej držale politike sile, da bi Rusijo prisilile, da opusti svojo ekspanzivnost in da se z Anglosasi začne pogajati - to se pravi popuščati."

"Walter Lippman - tako nadaljuje članek, ki sam zagovarja silo kot diplomatski instrument, če ameriško vlado pozivlja, naj na vso moč pritisne na nevralgično mesto, kjer se križa sovjetska varnost z anglo-ameriško, namreč na vzhodno Sredozemlje, torej Lippman naglašja, da gre zdaj le za to, da se Kremelj prisili, naj se pogaja o splošnih ureditvah. Amerikanci, zlasti pristaši energične politike mislijo, da je uspeh take politike že v tem, ker je Stalin v svojih zadnjih izjavah bil mnogo bolj spravljiv. Če je Kremelj svoje stališče spremenil, je ta politika imela uspeh. Rusi so uvideli, da z Združenimi državami ne bodo pometali. Na drugi strani pa se moramo vendarle vprašati, ali ta sprememba, ki pa jo vidimo tudi v ravnanju ameriške politike, ni morebiti vendarle posledica spoznanja, da dosedanja živčna vojska doslej ni imela prav nobenega uspeha. Če pa kdo hoče silo kot diplomatski instrument uporabljati, mora biti tudi odločen iti do skrajnosti. Razen pristašev takojšnje vojske pa k sreči v Ameriki na to nihče drugi ne misli."

In zato ostane glavni in zadnji "diplomatski instrument" - dolar!

IZ DUHOVNEGA SVETA

S ČEŠKO-SLOVAŠKEGA. Zastopstvo kat. škofov pod vodstvom brnskega škofa se je z zastopniki češkoslovaškega prosv. ministrstva posvetovalo o nerešenem čol-skem vprašanju. Katol. škofje zahtevajo, da se po šolah mora poučevati krščanski nauk in da morajo redovne šole biti ohranjene.

IZ LURDA. Švicarski romar, ki se je udeležil romanja v Lurd, v švicarskih listih lurško življenje takole opisuje: "Življenje v Lurdu je spet tako, kakršno je bilo pred vojsko, po kateri ta kraj ni trpel prav nobene škode. Kopaljšča so spet polna in pred lurško votlino so Francozi tako goreče molili, starci, možje, mladeniči, ženske in otroci. Tako ognjevito je arraški škof v svoji pridigi opominjal svoje vernike, naj bodo močni v svoji katoliški veri!"

400 LETNICA. Kakor so dognala zadnja znanstvena raziskovanja, je sloveči mojster Michelangelo dovršil svoje velikanske načrte za cerkev sv. Petra v Rimu v mesecih november in december leta 1546.

ŠKOF Z OBLIČEM. Misijski škof Grüter iz pokrajine Unstatta Afriki pripoveduje: "Da sem postal škof, ni moja zasluga, marveč se moram za to zahvaliti nepojmljivi božji milosti, Rimu in svojim predstojnikom. Kar sem v Afriki doslej mogel storiti, zato sem dolžan zahvalo molitvi in radodarnim rokam naše domovine. Ljubi dijaki! Tukaj doma se učite, karkoli vam je mogoče. Misijski nar vsega potrebuje, zlasti pa pripravne roke. Še kot škof sem cerkvene klopi, vrata in ključavnice svoje "katedrale" sam naredil. Še danes sem hvaležen svoji ljubi materi, da mi za božič ni kupovala igrač, marveč mi je darovala razno orodje, da sem se igraje učil delati."

NA RAZVALINAH MONTE CASSINA. V Italiji, kjer so divjali najhujši boji, v katerih je bil sloveči samostan docela uničen, zdaj menihi s pomočjo vojnih ujetnikov pridno pripravljajo. Ker pa je med razvalinami pokopanih še mnogo umetnin, zato ne kopljejo z vrtalnimi svedrji, marveč pripravljajo takorekoč z golimi rokami, da se kaj ne poškoduje. Umevno je zato, da dela le počasi napredujejo. Vojni nemški ujetniki delajo pod poveljstvom poljskih oficirjev. Med poljskimi častniki ter podčastniki, ki vodijo dela ter med nemškimi vojnimi ujetniki, pa je pravo bratško soglasje, resnično krščanski duh. Tako so Poljaki omogočili nemškemu vojnim ujetnikom, da so lahko priredili romanje v Rim, kjer so obiskali tudi Vatikan. Poljaki so Nemcem preskrbeli tovrstne avtomobile, na katerih so jih potem sami Poljaki peljali na božjo pot. - Tako iz gmotnih razvalin, ki jih je prizadela vojska, zdaj vstaja novo duhovno življenje, ki bi ne bilo mogoče brez tega zunanjega razdejanja.

TEČAJI ZA ŽENINE. V Švici so katoličani ustanovili posebne tečaje za ženine in neveste, ki so se prav dobro izkazali. Tak tečaj se je pred kratkim začel v Lucernu. Uvodno sv. mašo je daroval sam lucernski škof dr. Streng, ki je nato na tečaju imel glavno uvodno predavanje. Ženinom in nevestam nato predavajo še zdravniki, matere in pa strokovnjaki, ki razlagajo, kako je treba dom prijazno in udobno urediti. - Taki tečaji bi bili potrebni, zlasti po mestih, pa tudi po kmetih, saj so ljudje zadnja leta preveč nepripravljeni stopali v zakon. Neprapravljen zakon ne more dati dobre družine in je breme za narod. -

Najden je bil rožni venček. Dobi se v naši upravi.

DEBATA O BEGUNCIH

ČETNIKI IN KOZAKI. - Na seji socialnega in humanitarnega odbora Združenih narodov so 26. nov. obravnavali vprašanje begunske oskrbe, ki naj jo poslej na mesto UNRRA-e opravlja nova begunska organizacija /Mednarodna begunska organizacija - International Refugee Organisation - I R O/. O tej seji, o kateri smo včeraj kratko poročali, podajamo naslednje obširnejše poročilo. Agencija United Press poroča: Ruski delegat Topliakov je zahteval, naj IRO skrbi, da njene podpore ne bodo deležni tisti, kateri so člani vojaških organizacij ter se se borili na Hitlerjevi strani ali pa na strani njegovih zaveznikov. Pri tem je zlasti napadal vojaške in polvojaške organizacije antikomunističnih pristašev v vzhodni Evropi, tako na primer beloruski oficirski kor, ki je postavljen nekje v "okolici Celovca". -

Agencija INS pa poroča o tej seji, da so živahno obravnavali pravno stališče bivših članov Andersovega poljskega zbora, nakar pravi: "Sovjetski zastopnik Kiril Novikov je predlagal, naj bo odvzeta podpora IRO vsem, ki so se v še ne razpuščenih vojaških enotah ali polvojaških organizacijah borili na strani Hitlerjeve Nemčije ali njenih zaveznikov. Nadalje naj se odvzame podpora vsem, "ki so zaradi svojih sovražnih čustev "ne marajo vrniti v svojo domovino. Kot take organizacije je Novikov imenoval "četniške zveze", ki so sestavljene iz nekdanje jugoslovanske kraljeve armade in pa neodvisne kozaške zbore. Dejal je: "Te sovražne skupine čakajo le na to, da bi vnovič napadli Sovjetsko zvezo in Poljsko." - Britanski delegat je z vso ostroostjo pobijal ta dodatni predlog Novikova. Za njim se je dvignil novozelandski delegat David Wilson, ki je priporočal varstvo za bivšo Andersovo armado. Dejal je: "Prav nič ne vem o kakih kozaških korih ali četniških zvezah, mnogo pa vem o poljski armadi generala Andersa. Novozelandsci in Poljaki so se v Italiji borili z ramo ob rami."

DROBNE NOVICE

ANTE PAVELIĆ V GRADCU? Celovški dnevnik "Neue Zeit", glasilo austr. socialist. stranke, v svoji št. od 27. nov. prinaša poročilo moskovske agencije TASS iz New Yorka: "Radijski napovedovalec Steele sporoča, da bivši hrv. min. predsednik Ante Pavelić zdaj živi v Gradcu. Čeprav so ga Združeni narodi dali na seznam vojnih zločincev, ga niso izročili Jugoslaviji, češ da ne vedo, kje je."

AMERIKA NI PRIZNALA RUMUNSKIH VOLITEV. - Tako poroča iz Washingtona Reuter, ki pravi, da je ta sklep ameriška vlada storila dne 26. nov.

TUDI TURČIJA POSTAJA ZASKRBLJENA zaradi nemirov ob grški meji, ker so zdaj valovi teh nemirov začeli pljuskati tudi v turško Tracijo.

MALI OGLASI

Najden je bila cigaretna doza. Dobi se v upravi našega lista.

Najden je bil žepni nož. Dobi se v naši upravi.

Fotografije župniške kapelo so na razpolago v baraki 7 a.

Zgubila sem zlato torbico s križcem od bar. 38 do kupa. Najditelj dobi nagrado. Zglasiti naj se v naši upravi.

DRVA kupim. Zglasiti se v knjigovoznici, bar. 13.

Najden je bil žepni nož. Dobi se v naši upravi.

Zgubil se je porčni prstan v bar. 10. Najditelj dobi ob vrnitvi nagrado. Oglasiti se je v bar. 10/22.

Zgubil se je rožni venec, odaj naj se v bar. 37 /Kopač/.